

Epidemiology of Viral hepatitis in the World and Myanmar

အသည်းရောင်ရောဂါကူးစက်ပျံ့ပွားခြင်းနှင့် ကာကွယ်ခြင်းဆိုင်ရာ
သိကောင်းစရာ

ပါမောက္ခ ဒေါက်တာ ဝင်းဝင်းဆွေ

ပါမောက္ခ/ဌာနမှူး

အသည်းရောင်ရောဂါပညာဌာန

မြောက်ဥက္ကလာပ ပြည်သူ့ဆေးရုံကြီး၊ ရန်ကုန်။

ဆေးတက္ကသိုလ် ၂၊ ရန်ကုန်။

၂၈-၇-၂၀၂၀

- ကမ္ဘာ့လူဦးရေသန်းပေါင်း ခုနစ်ထောင်ကျော်တွင် အသည်းရောင်အသားဝါ ဘီပိုးနှင့် စီပိုး ကူးစက်ခံရသူ ပေါင်း သန်းသုံးရာကျော်ခန့်ရှိပါသည်။
- ဘီပိုးကူးစက်ခံရသူများမှာ သန်း၂၄၀ခန့်ရှိပြီး စီပိုးကူးစက်ခံရသူများမှာ သန်း ၁၃၀-၁၅၀ခန့်ရှိမည်ဟု ခန့်မှန်းရပါသည်။
- ရောဂါကူးစက်ခံရသူများသည် နောက်ဆက်တွဲ အသည်းခြောက်၊ အသည်း ကင်ဆာ ဝေဒနာများကို ခံစားရပြီး သေဆုံးနိုင်ပါသည်။

- အသည်းရောင်အသားပါ ဘီပိုးစီပိုးရှိသူများ၏ သေဆုံးမှုနှုန်းမှာ နှစ်စဉ် (၁.၄)သန်းခန့်ရှိပြီး

(၄၇) ရာခိုင်နှုန်းမှာ ဘီပိုးရှိသူများဖြစ်ပြီး

(၄၈)ရာခိုင်နှုန်းမှာ စီပိုးရှိသူများဖြစ်သည်။

- ကမ္ဘာပေါ်တွင် ကူးစက်ရောဂါကြောင့် သေဆုံးမှုနှုန်းထားများကို ကြည့်လျှင် အသည်းရောင်အသားပါ ဘီပိုးနှင့်စီပိုး၏သေဆုံးမှုနှုန်းထားများသည် ဒုတိယသေဆုံးမှုနှုန်း အမြင့်ဆုံးနေရာတွင် ရှိပါသည်။
- အရှေ့တောင်အာရှတွင် အသည်းရောင်အသားပါ ဘီပိုး၊ စီပိုး ရောဂါကူးစက်ခံရသူပေါင်း (၄၉)သန်းခန့် ရှိပါသည်။

- မြန်မာနိုင်ငံတွင်

အသည်းရောင်အသားဝါဘီပိုး ကူးစက်ခံရသူပေါင်း(၃.၃)သန်း ခန့်ရှိပြီး

မြန်မာ့လူဦးရေ၏ ၆.၅%

စီပိုးကူးစက်ခံရသူပေါင်း (၁..၃) သန်းခန့်ရှိပြီး မြန်မာ့လူဦးရေ၏ ၂.၆၅% ခန့်

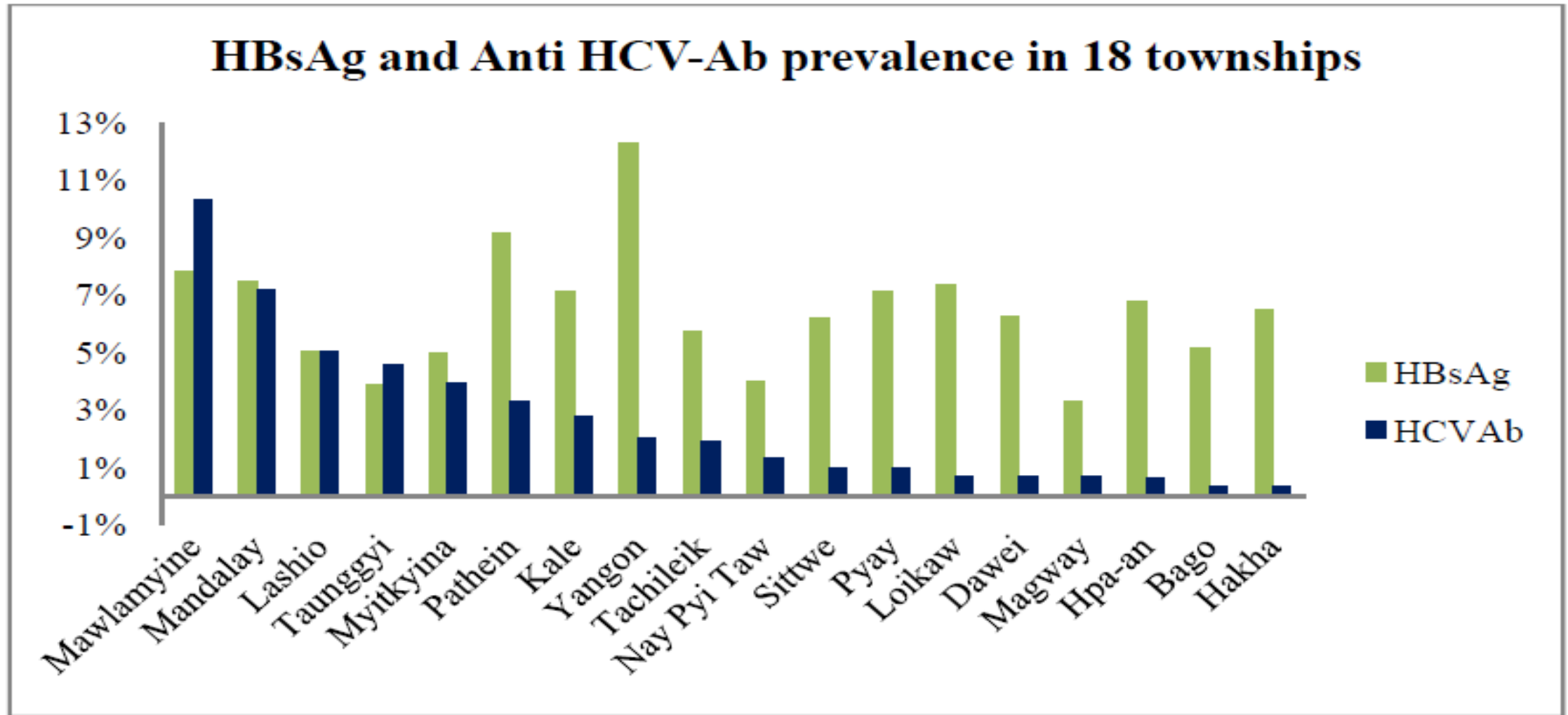
ရှိပါသည်။

(၂၀၁၅ ခုနှစ် မေလမှ နိုဝင်ဘာလအတွင်း ပြုလုပ်ခဲ့သော မြန်မာနိုင်ငံ
ဆေးသုတေသနဦးစီးဌာနနှင့် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးဦးစီးဌာန၏ စာတမ်း
ကောက်ယူချက်များ အရ)

- အသည်းရောင်အသားပါ ဘီပိုး အဖြစ်အများဆုံးဒေသများမှာ-
 ရန်ကုန် ၁၂.၂၉ ရာခိုင်နှုန်း
 ပုသိမ် ၉.၁၅ ရာခိုင်နှုန်း
 မော်လမြိုင် ၇.၈၄ ရာခိုင်နှုန်း

- အသည်းရောင်အသားပါ စီပိုးအဖြစ်အများဆုံးဒေသများမှာ-
 မော်လမြိုင် ၁၀.၃၄ ရာခိုင်နှုန်း
 မန္တလေး ၇.၁၇ ရာခိုင်နှုန်း
 လားရှိုး ၅.၀၃ ရာခိုင်နှုန်း ခန့်ရှိပါသည်။

The prevalence of hepatitis B surface antigen and hepatitis C antibodies among general population in 18 selected townships

Data source: Department of Medical Research, 2015. National hepatitis B and C prevalence survey 2015.

Burden of Hepatitis by Population

Mono-infection of HBV	
Population	Prevalence rate
General Population (2015)	6.51%
Adult Males	8.95%
Adult Females	5.47%
PWID	7.3%
Among blood donors (2015)	2.3%

Mono-infection of HCV	
Population	Prevalence rate
General Population (2015)	2.65%
Adult Males	3.51%
Adult Females	2.29%
Among blood donors (2015)	0.5%
PWID (2014)	47.7%
PWID (Yangon) (2014)	84.4%
PWID (Lashio) (2014)	83.9%
PWID (Bhamaw) (2014)	73.9%

Co-infection of HBV & HCV

Population	Prevalence rate
PWID (2007)	6.7%
PWID (Myitkyina) (2007)	9.5%
PWID (Moegaung) (2007)	8.5%

- ဘီပိုးကူးစက်ခံရသူအများစုမှာ သက်ငယ်ပိုင်း (၂၀-၃၉) နှစ်များတွင်အဖြစ်များပြီး စီပိုးကူးစက်ခံရသူ အများစုမှာ သက်လတ်ပိုင်း (၄၀-၅၉) နှစ်များတွင် အဖြစ်များသည် ကိုတွေ့ရှိရပါသည်။
- အသည်းရောင်အသားဝါ ဘီပိုး၊စီပိုးကူးစက်ခံနိုင်ခြေများသည့်သူများမှာ-
ရောဂါပိုးရှိသူများနှင့် တစ်အိမ်တည်းအတူနေသည့်သူများ
သွားနှင့်ခံတွင်းရောဂါအတွက် ကုသမှုမကြာခဏခံယူသူများ
ခွဲစိတ်ကုသမှုခံယူဖူးသည့်သူများ
အသည်းရောင်အသားဝါရောဂါအခံရှိသူများ

- အဓိကကူးစက်သည့်နည်းများမှာ- ရောဂါပိုးရှိသူ၏ သွေးကိုသွင်းမိခြင်း
- ရောဂါပိုးရှိသူသုံးစွဲထားသော အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ ဆေးထိုးအပ်များကို မျှဝေသုံးစွဲခြင်း
- မိခင်မှ ကလေးသို့ကူးစက်ခြင်း (ကိုယ်ဝန်ဆောင်ချိန်၊ မီးဖွားချိန်)

- အသည်းရောင်အသားဝါဘီပိုးနှင့်စီပိုးသည် HIV ကူးစက်ခံရသူများတွင်လည်း အဖြစ်များပြီး ရောဂါကူးစက်ခံရပါက အခြားသူများထက် အသည်းခြောက်၊ အသည်းကင်ဆာဖြစ်ပွားမှုမှာ သုံးဆပိုမိုတတ်ပြီး သေဆုံးမှုနှုန်းလည်း ပိုမိုမြင့်မားနိုင်ပါသည်။
- HIV လူနာများတွင် ဘီပိုးကူးစက်မှုမှာ ၅-၂၀ ရာခိုင်နှုန်း
လူဦးရေ ၂.၉ သန်းနှင့်
စီပိုးကူးစက်မှုမှာ ၅-၁၅ ရာခိုင်နှုန်း
လူဦးရေ ၂.၆သန်း ခန့်ရှိပါသည်။

Estimated global number of deaths due to viral hepatitis, HIV, malaria and TB, 2000–2015

Source: Global Burden of Disease and WHO/UNAIDS estimates, see <http://ihmeuw.org/3pms>, <http://ihmeuw.org/3pmt> (accessed 2 April 2016).

- မြန်မာနိုင်ငံတွင် အသည်းရောင်အသားဝါ စီပိုးကုသရေးကို အမျိုးသားရေး စီမံကိန်းတစ်ရပ် အနေဖြင့် ၂၀၁၇ ခုနှစ်မှစတင်ခဲ့ရာ ၂၀၁၈ ခုနှစ်အကုန်အထိ လူဦးရေပေါင်း (၆၀၀၀) ခန့်ကိုအခမဲ့ ဆေးဝါးကုသပေးမှုများဆောင်ရွက် ပေးနိုင်ခဲ့ပြီးဖြစ်ပါသည်။

- ဘီပိုး၊စီပိုးနှင့် HIV ပိုး ပူးတွဲကူးစက်ခံရသူများသည် ရောဂါပိုးတစ်မျိုးတည်းကူးစက် ခံရသူများထက် ၃ဆ ပိုမို၍ အသည်းခြောက်၊ အသည်းကင်ဆာဖြစ်နိုင်ပါသည်။ ၁၀ ဆ ပိုမို၍ အသည်းရောဂါနှင့်သက်ဆိုင်သောသေဆုံးမှုများဖြစ်နိုင်ပါသည်။
- HIV ရောဂါကူးစက်ခံရသူများတွင် အသည်းရောင်ရောဂါများဖြစ်ပွားပါက သေဆုံးရခြင်း အကြောင်းရင်းသည် HIV ရောဂါကြောင့်မဟုတ်ပဲ အသည်းရောင်ရောဂါကြောင့် သေဆုံးရခြင်းပိုမိုများပြားပါသည်။

- မြန်မာနိုင်ငံ၏ ၂၀၁၄ ခုနှစ် စာရင်းအရ
- HIV နှင့် ဘီပိုးနှစ်မျိုးလုံးရှိသည့် ရာခိုင်နှုန်းမှာ ၂.၂%
- HIV နှင့် စီပိုးနှစ်မျိုးလုံးရှိသည့်ရာခိုင်နှုန်းမှာ ၂၀.၁%
- ဘီပိုး၊စီပိုး နှင့် HIV သုံးမျိုးလုံးရှိသည့်ရာခိုင်နှုန်းမှာ ၂၀.၇%

- အသည်းရောင်အသားဝါစီပိုးကို ပျောက်ကင်းအောင်ကုသနိုင်သည့်ကုထုံးများ ရှိပါသော်လည်း ဘီပိုးကိုမူ ပျောက်ကင်းအောင် ကုသနိုင်သည့် ကုထုံးများမရှိသေးပါ။
- သို့သော် အသည်းရောင်အသားဝါဘီပိုးကိုမူ ရောဂါမရှိသေးသော သူများတွင် ကာကွယ်ဆေး ထိုးပေးခြင်းဖြင့် အသည်းရောင်အသားဝါ ဘီပိုးကူးစက်မှုမှ ကာကွယ် နိုင်ပါသည်။

- အသည်းရောင်အသားဝါ ဘီပိုးနှင့် စီပိုးကို ကာကွယ်ကုသနိုင်သည့် နည်းလမ်းများ ရှိလာပါသော်လည်း ကမ္ဘာ့လူဦးရေ၏ (၈၀)ရာခိုင်နှုန်းခန့်မှာ အသည်းရောင်အသားဝါ ဘီပိုးနှင့် စီပိုးကိုစမ်းသပ်ခြင်း၊ ကုသခြင်းနှင့် ကာကွယ်ခြင်းများကိုလုပ်ဆောင်ရာတွင် ပါဝင်မှုအားနည်း လျက်ရှိကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။
- ထို့ကြောင့် ကမ္ဘာ့အသည်းရောင် အသားဝါဖြစ်ပွားမှုနှုန်း လျော့ကျရေး၊ နာတာရှည် အသည်းရောင်၊ အသည်းခြောက်ခြင်းမှသည် အသည်းကင်ဆာ ဖြစ်ပွားမှုနှုန်းများ လျော့ကျရေး နှင့် သေဆုံးမှုနှုန်းများ လျော့ချနိုင်ရေးအတွက် လာမည့်သက္ကရာဇ် ၂၀၃၀တွင် အသည်းရောင်အသားဝါ ရောဂါပိုးများကို ကမ္ဘာ့မြေမှ ကင်းစင်ပပျောက် သွားနိုင်ရန် ရည်မှန်းချက်များထားရှိပြီး အမျိုးသားရေး ရည်မှန်းချက်တစ်ရပ်အနေဖြင့် အရှိန်အဟုန်မြှင့် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

REFERENCES

- https://www.who.int/hepatitis/news-events/WHO_Global-Hepatitis-Infographic-1.gif?ua=1
- Department of Medical Research, 2015. National Hepatitis Control Programme 2015
- Global Health Sector Strategy on Viral Hepatitis 2016–2021
- Myanmar National Strategic Plan on Viral Hepatitis 2016-2020
- WHO Myanmar newsletter *special* for World Hepatitis Day 28 July 2019